

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Doctrinale

Alexander <de Villa Dei>

[Straßburg], 19. Juli 1490

De declinatione compositorum

[urn:nbn:de:bsz:31-290421](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-290421)

De declinatione cōpositorum

Res incorporeas. coitū figuratq; sigt. Utile psonā. rez possessio factum
 Diuidit. r large dēdit oē qd est. vñ grecista. De nō visibili vñ tñ modo
 dia Res ē pncipiū reoz hui? p puto dictum. Ac res visibiles pot? fore
 corpa dicat. De tñ qd ē res ē velut asserit vsus Progenies eyn geslecht
 Et dī a pcul r signo. qz pcul geniti ab vna radice dicūt. pgeies. **Da**
 teries. i. materia. s dñt. vñ. **Coitū** materia. s rez materies est. tñ ma-
 teria sepe capit p materie sū vsū. r pī materies. qñ mī rei. **Da**
 teries. i. similitudo vel forma rei. **Itē.** Noia sunt quq; q sunt pluralia qu
 te. Et res atq; dies acies facies speciesq;. Et si sint pla tñ v. us non tenet
 illa. **Da**teries. i. paries qdā. eyn wand. est lōg? paries lapide? q inclu-
 dunt vel claudūt vinee. Etā maceries dī secūda. i. pellicula q inuoluitur
 puer in vtero matris. q rūpit in partu. et sequit infantē. **Uñ.** **Da**teries
 paries pterin? sitq; secūda.

Progenies
Dateries

Dateries

Dateries

Rectos cōpone simul inflectūt vtrinq; **De decli-**
 i. mōs i. pūge i. declinānt i. ex vñq; pte **tiōe cōposi-**
 i. talit̄ h nomē i. n̄ variab h nomen **torū ex du-**
Nō sic alterutrū declines nec leopardū bus integris

Quid q si duo recti cōponāt. tūc h no" cōpositū decliat vtriq;. i. ex vñq;
 pte recti. vt nō hec respublica. gō hui? reipublice. dō hui? reipublice.
 a. tō hāc reipublicā. **Uñ** excipiunt hec duo noia alteruter r leopardus
 q nō declināt sic. s solū ex vna pte recti qñis ex duob? recti cōponūt. **Uñ**
 nō alteruter a ū. in gō alterutrū. in dō alterutrū. r silt leopardus.

De decli-
tiōe cōposi-
torū ex du-
bus integris

Arguit. noia cōposita ex recti nō declināt ab vñq; pte recti. s recti. est
 falsus. **Uñ** cedēs pbat de istis noib? vñdecim duodeci tredecim. Solo.
 tert? intelligit de noib? declinabilib?. **Sz** ista p̄dicta sunt indeclabilia.

Arguit

Arguit. declabilia nomia nō pnt flecti ab vñq; pte recti. vt p̄ de isto
 noie vñdecim? Solo. regula intelligit qñ no" cōponit ex duob? recti. in
 tegris. nō vñ? in h noie vñdecim? corūpit. **Uñ** in h noie duodeci-

Arguit.

Replica.

mus null? rectus corūpit tñ nō decliat ab vñq; pte recti. Solo. lz vñ?
 rect? ibi nō corūpat sūm vñq; duo corūpit tñ sūm significatōnez. qz
 ponit loco scōs. **Uñ** illa nō declināt ab vñq; pte recti i qb? n̄ corū-

Replica.

pnt recti sūm vñq; vel significatōnez. pbat de istis solsticiū solsequiū. Solo.
 nō sūt illa noia cōposita s simplicia. **Uñ** sunt cōposita. qz solsticiū dī
 solis statū. Solo. h est sūm etimologia.

Replica.

Oblquo rectū cōponens iūges in vnum

Ex sola parte recti decet hāc variari

Quid qñ nomē cōponit ex nō r obliq tunc solū decliat ex pte nri vt

De declinatōe cōpositorum

ntō b pīfamilias. grō b pīffamilias rē.

.s. ad inuicē .s. casus .s. nō declinantur

Si componant obliqui nō variantur

Arguit.

Dicit q si nō psonat ex duob' obliq's tūc manet ab oi pte in declina-
bile. vt huiusmodi cuiusmodi huiuscemodi. **Arguit.** noia cōposita ex
duob' obliq's ex vna pte pnt declari vt pz de h' noie equocū ab eq' r w-
cū obliq's. Solo. equocū ē nomē simplex et fm etymologiā p't dia eque

Replica.

uicis. **Conr.** ex duob' obliq's cōpositū declinat. sic h' nomē vniformis
Solo. cōponit ex obliq' r recto truncato. qz formis cōponit p forma. et
sic decliat ex pte recti truncati. **Conr.** ramispalmar' et obliq's cōponit
tū declinat. Solo. si declinat. tūc ex vna pte cōpositum est ex ntō pli.

Replica

Notandū.

Itē nō q cōpositio dictionū valet ad tria. P'rio ad breuitatē sermo-
nis. qz breui' dī armiger q' arma ferens. Secō ad cōmoditatē metri. qz
dictio cōposita cōmodosī' ponit frēqntē in metro q' dictio simplex. vt oi
p'tes pueniētī' ponit in metro qn est vna dictio q' qn sunt due dictiones
Tertio ad uitandū pfusionē finonis r multiplicitates vocabulor'. Qn
nisi esset cōpositio ita q eadē dictio penes diuersas cōpositōnes diuer-
sa significaret. tūc oportet ponere plēs dictiones qli p'iles. r simplr hie
lōge plavocabula. r sic fieret mag' pfusio finonis q mō vitat. Qn? For
cōponit vt fmo subabbreviet. **Conr.** h'c fuet pfusio secta vitet. **Rep.**

Republica

publica gemeyn gut od gemeyn ding od nutz. **Donspellulan?** ē ciui-
tas qdā **Busurādū** gelwozen recht **Itē** alterut eyner w' izwoyen

Busurādū

Leopard?

Itē Leopard' cyn lepart. r est aial ex aialib' diuersar' sp'z occasio-
nalis. pductū. s. ex leone r parto. **Itē** pard' est aial diuersi coloris. et est
bestia velocissima post p'atberā. **Pīfamilias** cyn bus vater. r ē ides qz
bos pes vel rector alic' familie. **Itē** legislator. i. legisla q docet vel q dat
legē. **In** legisperit' dī docet' r expt' in lege **Huiusmodi** i. talis. **Equo-**
ctū est tps qn dies artificialis r nor sunt eque lōgi r eque breues. **Et** dī
p etymologiā qli eqtas noct' cū die. sic eqdū dī eqtas vel eqtitas diei cū
nocte. r sunt noia simplicis figure. nō em est ibi cōpositio s etymologia
Itē equoctū siue eqdū ptingit bis in anno. s. circa festū gregori' r ar-
ca festū lamperti. vñ? **Lampert** gregori' nor est adequada diei. **Qel** fm
qdā fit in festo sancte crucis r in ydib' mēsis march. vñ? **Equa** rucis
festū dat tpa martis r yd? **Itē** Ramispalmar' aliqñ cōponit ex duo-
bus obliq's. r tūc est nomē in declinabile. r exemplū b' regule. **Si**
componant. Aliqñ cōponit ex recto r obliq'. s. a ramu nti casus plis nūeri et
palmar' gti casus. r tūc declinat ex sola pte recti ibi **Obliquo** rectus. **I**
r sic dī mōifferēter ad ramispalmar' vel ad ramospalmar'. **Item** ē fm
qdā oio r vna dictio. **Id** verius. **Ramispalmar'** si decliabit v' llo. **Pro**
festo solo. s. dictio dī vna. **Dicas** ramispalmar' pratyrescūt. **Id** me

Huiusmodi

Equoctū.

Ramispal-

mar.